

Ympäristöministeriö

Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja poikkeaminen – työryhmän mietintö

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/30326/2022

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän mietinnöstä.

Useat Teknologiateollisuus ry:n jäsenyritykset ovat mukana kehittämässä kestävän kehityksen mukaisia teknologioita, jotka ovat avainasemassa muun muassa energian kulutuksen pienentämisessä, päästöjen vähentämisessä ja siten ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa.

Teknologiateollisuus ry pitää hyvänä, että vesienhoidon ympäristötavoitteita ja vesien tilan heikentämiskieltoa koskeva sääntely muutetaan vastaamaan paremmin vesipuitedirektiiviä. Direktiivin säännökseen perustuvan vesienhoitolain 23 §:n mukaan poikkeamisen edellytyksenä on muun muassa, että hanke on yleisen edun kannalta erittäin tärkeä ja se edistää merkittävästi kestävästä kehityksestä, ihmisten terveyttä tai ihmisten turvallisuutta. Lausuttavana olevien lainsäädännön muutosten tarkoituksena on sujuvoittaa hankekohtaista tarkastelua luvituksessa.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä sitä, että esitetty poikkeamismenettely turvaisi kestävän kehityksen mukaisten hankkeiden ja yleisen edun kannalta tärkeiden hankkeiden toteutumista. On tärkeää, että EU:n luvitusasetuksen 2022/2577 mukaiset uusiutuvan energian hankkeet täyttäisivät aina poikkeamisen edellytyksen perustuen yleisen edun vaatimukseen. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että investoinnit energian tuotantoon syntyvät vain, jos energian käyttöön liittyvät teolliset investoinnit toteutuvat. Siksi luvitusta tulee sujuvoittaa ja lupavarmuutta parantaa merkittävästi kaikissa teollisissa investointihankkeissa.

Monien uusien kestävän kehityksen mukaisten hankkeiden myötä pystytään myös luopumaan jostain vanhemmasta tuotannosta, jolloin kokonaisvaikutukset ympäristölle ovat myönteiset. Luvituksessa tulisi huomioida mahdollisista vesistövaikutuksista huolimatta tällaisten hankkeiden kokonaisuhyödyt esitetyn lainsäädännön hengen mukaisesti. On tärkeää, että olemassa olevia laitoksia voidaan edelleenkin kehittää ja niihin investoida ja samalla hyödyntää jo rakennettuja teollisuusympäristöjä ja infrastruktuuria, mikäli niiden kehittäminen on vihreän siirtymän mukaista toimintaa ja tällä tavoin voidaan vähentää haitallisia kokonaisvaikutuksia.

Ottaen huomioon, kuinka pieni osa Suomessa vesistöjen kuormituksesta on teollisuuden aiheuttamaa verrattuna luonnonhuuhtoumaan ja hajakuormitukseen, on tärkeää, ettei uudistettava lainsäädäntö kohtele teollisuutta kohtuuttomasti samalla kun toimenpiteet, joilla olisi merkittävä vaikutus Suomen vesien tilaan, jäävät tekemättä. Vaatimus lupahakijan tuottamasta ajantasaisesta vesistömuodostuman tilatiedosta lupaharkinnan perusteeksi ei kohtele toimijoita tasavertaisesti. Erilaisten selvitysten teettäminen voi pienemmille toimijoille olla taloudellisesti kohtuuton vaatimus, erityisesti jos toimintaa suunnitellaan suuren vesimuodostuman äärelle, ottaen huomioon toiminnan mahdollisesti aiheuttama hyvin vähäinen lisäkuormitus paikassa, jossa vesistön tilaan vaikuttaa suuressa määrin monet muut tekijät sekä merkittävä hajakuormitus.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että toimijoiden yhdenmukaisen kohtelun takaamiseksi tulee pitää huolta, että lupaviranomaisen päätökset ovat yhdenmukaisia. Uusi valtakunnallinen lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston yhden luukun palveluperiaate tulee parantamaan yhdenmukaista käsittelyä.

Vesistöjen kuormitus tulee lisääntymään ilmastonmuutoksesta johtuen. Teknologiateollisuus ry näkee, että vesipuitedirektiivin mahdollistamat joustomahdollisuudet tulisikin ottaa Suomessa täysimääräisesti käyttöön. Tämä parantaisi vihreän siirtymän mukaisten hankkeiden suunnittelua ja investointeja ja varmistaisi Suomen kilpailukyvyn kansainvälisillä markkinoilla. Yritykset ovat jo nyt monin tavoin sitoutuneet erilaisiin vapaaehtoiisiin tavoitteisiin, joiden avulla päästöjä ja ympäristövaikutuksia on merkittävästi vähennetty jopa lainsäädännöllisiä vaatimuksia nopeammin. Suomalaiset teknologiateollisuuden yritykset tunnistavat laajasti vastuullisuuden tuomat liiketoiminnalliset hyödyt ja tekevät parhaansa ollakseen maailman kärkeä vihreän siirtymän teknologioiden kehityksessä.

Teknologiateollisuus ry

Leena Virkki
Asiantuntija